

TÜRKİYE
GIYİM
SANAYİCİLERİ
DERNEĞİ

**2009 YILI
EKİM AYI TAKVİMİ
VE
ÖNGÖRÜLER**

**EKONOMİ VE STRATEJİ DANIŞMANLIK HİZMETLERİ
EYLÜL, 2009**

YÖNETİCİ ÖZETİ

Ekim ayı içinde iktisadi faaliyetler ile mali göstergeleri etkileyecek olan unsurlar, IMF- Dünya Bankası toplantılarında yapılacak değerlendirmeler, Türkiye'nin IMF ile ilişkilerinin yeniden fiyatlanması yoğun iç siyasi gündem ve Merkez Bankası para politikası ve faiz kararı olacaktır.

Küresel krizin birinci yılına denk gelen ve İstanbul'da yapılacak olan IMF- Dünya Bankası toplantılarındaki değerlendirmeler ve alınacak ilke kararları önemli olacaktır.

Öne çıkacak değerlendirmeler şunlar olacaktır; küresel kriz sonrası iyileşmenin başladığı ancak yeniden bozulma riskinin halen yüksek olduğu, ekonomik iyileşmenin ve iktisadi faaliyetlerdeki canlanmanın zaman alacağı, kriz karşısında alınan önlemlerin sona erdirilmesi için erken olduğu ve ülkeler arası politika uyumunun sürdürülmesi gerektiği. Ayrıca uluslar arası yeni finansal düzen ve kurallarla ilişkin de önemli ilke kararları alınması beklenmektedir.

Türkiye'nin IMF ile bir anlaşma olasılığı giderek azalmaktadır ve Ekim ayı içinde bu konudaki eğilim belirginleşecektir. Buna bağlı olarak Türkiye'nin kendi kaynakları ile daha sınırlı bir büyüme patikası tercihi ortaya çıkacaktır. Sınırlı büyüme patikası ile 3 yıllık orta vadeli program dönemindeki borçlanma ihtiyacına bağlı olarak Türkiye'de iktisadi faaliyetlerin potansiyeli ve Türkiye'nin risk primi yeniden fiyatlanmaya başlayacaktır. Ekonomik aktörlerin tercihleri muhtemelen ekonomik canlanmayı daha da geciktirecektir.

Kürt sorunun çözümüne yönelik "demokratik açılım" sürecinin ekim ayında yoğunlaşması ve taşıdığı siyasi-toplumsal gerginlik potansiyelinin ekonomik beklentileri olumsuz etkileme riski bulunmaktadır.

Merkez Bankası içeride iktisadi faaliyetlerdeki canlanmanın ve dış talepteki iyileşmenin zaman alacağı konusundaki görüşlerini korumaktadır. Ayrıca enflasyonda aşağı yönlü eğilim sürmektedir. Bu çerçevede Merkez Bankasının ekim ayında da faiz indirimi sürecektir. Merkez Bankasının faiz oranlarını 0.25 veya 0.50 puan daha indirmesi beklenmektedir.

Ancak Merkez Bankasını faiz indirimlerinin iktisadi faaliyetleri canlandırma etkisi de sınırlı kalmaya devam edecektir.

İktisadi faaliyetlerde iyileşme sınırlı kalmaya devam edecektir. Mali göstergelerde ise Merkez Bankası faiz indirimi ve IMF sürecinin yeniden fiyatlanması belirleyici olacaktır. Ekim ayı içinde; Dolar kurunun 1.45 -1.55 aralığında, Euro kurunun 2.10 - 2.20 aralığında, Faiz oranlarının yüzde 8.00 – 8.70 aralığında, Euro-dolar paritesinin 1.4250 - 1.4750 aralığında dalgalanması beklenmektedir.

EKONOMİ TAKVİMİ

1. 1 Ekim, iç piyasanın canlandırılması amacı ile otomotiv, beyaz eşya, bilgisayar ve mobilya sektörlerinde uygulanan ÖTV ve KDV indirimleri sona ermektedir. Bu nedenle bu sektör ürünlerinin fiyatlarında artışlar olacaktır.
2. 1 Ekim, tarihinden itibaren sanayide ve işyerlerinde kullanılan elektrik fiyatları yüzde 9.85 zamlı uygulanmaya başlayacaktır.
3. 1 Ekim, İstanbul'da yapılacak IMF - Dünya Bankası yıllık toplantılarında IMF "Dünya Ekonomik Görünümü" Raporunu açıklayacaktır. Rapor 2010 ve sonrasına ilişkin küresel büyüme öngörülerini açısından önem taşımaktadır.
4. 3 Ekim, Eylül ayı enflasyon oranı açıklanacaktır. Yönlendirilebilir fiyatlardaki artışlar ve mevsimsellik nedeni ile TÜFE'de yıllık bazda artış olacağı öngörülmektedir.
5. 1-7 Ekim tarihleri arasında IMF - Dünya Bankası yıllık genel kurul toplantısı İstanbul'da yapılacaktır. Bir hafta boyunca küresel kriz sonrası ekonomik beklentilere ve yeni döneme ilişkin açıklama ve değerlendirmeler önemli olacaktır.
6. 8 Ekim, Avrupa Merkez Bankası faiz toplantısını yapacaktır. Banka faiz oranlarını değiştirmeden yüzde 1'de bırakacaktır. Bankanın Avrupa Ekonomisine ilişkin değerlendirmeleri daha önemli olacaktır.
7. 13-14 Ekim, Japonya Merkez Bankası faiz toplantısını yapacaktır. Banka faiz oranlarını değiştirmeden yüzde 0.10'da bırakacaktır. Bankanın Japon ekonomisine ilişkin değerlendirmeleri daha önemli olacaktır.
8. 15 Ekim, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası faiz toplantısını yapacaktır. Merkez Bankası faiz oranlarında indirim sürdürülecektir. Faiz indirimi 0.25 puan veya 0.50 puan olacaktır.
9. 17 Ekim, 2010 yılı Bütçesi TBMM'ne sunulacaktır. Bütçe ile birlikte maliye politikası, ücretler ve vergilere ilişkin uygulamalar da açıklık kazanacaktır.
10. 27 Ekim, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası 2009 yılının dördüncü ve sonuncu Enflasyon Raporunu açıklayacaktır. Bankanın enflasyon beklentileri özellikle 2010 yılında izlenecek para ve faiz politikalarına ışık tutacaktır.
11. Ekim ayı içinde Türkiye ile IMF arasında ilişkiler düşük yoğunluklu sürecektir ve bir anlaşma sağlanması olasılığı sınırlı görülmektedir.
12. Ekim ayı içinde, uluslararası alanda üçüncü çeyrek döneme ilişkin şirket bilançoları açıklanmaya başlayacaktır. Piyasalar ilk ve özellikle ikinci çeyrekte olduğu gibi bilanço verilerini iyimser yönlü değerlendirerek mali göstergeleri yukarı çekme çabası içinde olacaktır.

DIŞ POLİTİKA TAKVİMİ

1. 2-3 Ekim, tarihlerinde Cumhurbaşkanı Gül Nahçıvan'da yapılacak Türkçe konuşan devletler zirvesine katılacaktır. Ermenistan açılımı öncesi Gül'ün özellikle Azerbaycan devlet başkanı Aliyev ile temasları önemli olacaktır.
2. 7-9 Ekim, tarihlerinde Cumhurbaşkanı Gül Fransa'ya Türk Mevsimi etkinlikleri çerçevesinde resmi bir ziyaret yapacaktır. Ziyaret Türkiye- Fransa ve Türkiye-AB ilişkileri açısından önem taşımaktadır.
3. 10 Ekim, tarihinde Türkiye ile Ermenistan arasındaki protokolün İsviçre'de imzalanması beklenmektedir. Protokol 11 veya 12 Ekim tarihlerinde TBMM'de görüşülecektir. Planlanan süreç işler ise Ermenistan devlet başkanı Sarkisyan 14 Ekim tarihinde Türkiye Ermenistan maçını izlemek için Türkiye'ye gelecektir.
4. 14 Ekim, Avrupa Birliği Komisyonu 2009 yılı Türkiye İlerleme Raporunu açıklayacaktır. Düşük yoğunluklu ilişkiler sürerken AB'nin Türkiye değerlendirmesi tam üyelik müzakerelerinin geleceği açısından önemli olacaktır.
5. 15 Ekim, Başbakan Erdoğan Irak'a resmi bir çalışma ziyareti gerçekleştirecektir. Bu ziyaret sırasında iki ülke bakanlar kurulları ortak toplantı yapacaklardır. Başbakan'ın ekim ayı sonunda İran'a da resmi bir ziyareti planlanmaktadır.

SİYASET TAKVİMİ

1. 1 Ekim, Türkiye Büyük Millet meclisi yeni yasama yılına başlayacaktır. Yasama döneminin açılış toplantısı yapılacaktır. TBMM'nin ekim ayı gündeminde siyasi konular yoğunluklu olacaktır.
2. 3 Ekim, Adalet ve Kalkınma Partisi büyük kongresini Ankara'da yapacaktır. Demokratik Toplum Partisinin büyük kongresi 4 Ekim'de yapılacaktır. 31 Ekim tarihinde ise Demokrat Parti ile ANAP aralarında birleşmeyi gerçekleştirecek ortak kongre yapacaklardır.
3. 11-12 Ekim tarihlerinde Türkiye ile Ermenistan arasında imzalanması planlanan protokolün TBMM'ye getirilmesi ve açıklanarak onaya sunulması beklenmektedir.
4. Ekim ayı içinde, TBMM'de hükümetin "demokratik açılım" paketi açılacak ve açık oturum ile tartışılacaktır. Hükümetin "demokratik açılım" paketinin içeriğinin açıklanması ile birlikte siyasette yeni bir süreç başlayacaktır.
5. Ekim ayı içinde, siyasetin odak noktasını Kürt sorunu ile ilgili konular oluşturacaktır. DTP milletvekillerinin mahkemeye polis zoru ile getirilmesi kararı, Anayasa mahkemesinin DTP ile ilgili kapatma davası, PKK'nın eylemsizlik kararını sona erdirmesi gibi konular sıcak gündemi oluşturacaktır.

6. 17 Ekim tarihine kadar Türk Silahlı Kuvvetlerinin Kuzey Irak'a yönelik sınır ötesi askeri hareket düzenlenmesine ilişkin tezkerenin 1 yıl daha uzatılması için TBMM'ne getirilmesi beklenmektedir.
7. 22 Ekim, Milli Güvenlik Kurulu olağan toplantısını yapacaktır. Özellikle demokratik açılım sürecinde kritik bir aşamaya girilirken MGK toplantısı önemli olacaktır.
8. Ekim ayı içinde, TBMM'nin gündemine gelmesi beklenen Yargı Reformu paketi de siyasi açıdan önemli tartışmalar yaratacaktır. Ayrıca Anayasa Mahkemesinin gündeminde askerlerin sivil mahkemelerle yargılanmasına ilişkin kanunun iptaline ilişkin başvuru da olacaktır.

ULUSLARARASI TAKVİM

1. 1 Ekim, İran ile 5+1'ler grubu (Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi daimi üyesi 5 ülke ile Almanya) arasında İran'ın nükleer programı ile ilgili görüşmeler Cenevre'de yapılacaktır. İran'ın önerileri ve tutumu süreçte belirleyici olacaktır.
2. 2 Ekim, İrlanda'da AB anayasası olarak anılan Lizbon Anlaşması ile ilgili olarak ikinci kez referanduma gidilecektir. Avrupa Birliği'nin siyasi süreci açısından belirleyici olacak referandumda bu kez İrlanda'dan evet kararı çıkması beklenmektedir.
3. 4 Ekim, Yunanistan'da erken genel seçimler yapılacaktır. Kıbrıs süreci ve Türkiye'nin AB ilişkileri açısından önemli bir konumda olan Yunanistan'da seçimler Karamanlis ile Papanderau arasında ortada gözükmektedir.
4. 5-7 Ekim, Moldova'da yapılacak Bağımsız Devletler Topluluğu zirvesinde Ermenistan ve Azerbaycan devlet başkanlarının Yukarı Karabağ konusu ile ilgili görüşmeleri sürdürmesi beklenmektedir. Burada sağlanacak ilerleme Türkiye için de kolaylaştırıcı olacaktır.
5. Ekim ayı içinde, seçimler sonrasında Almanya'da Hristiyan Demokrat Parti liderliğinde sağ koalisyon hükümetinin kurulması beklenmektedir. Hükümetin Fransa ile yakınlaşması, AB geleceği için daha aktif olması ve Türkiye'ye imtiyazlı üyelik önerisinin geliştirilmesi gündemde olacaktır.

EKONOMİK VE MALİ ÖNGÖRÜLER

Ekim ayı içinde iktisadi faaliyetler ile mali göstergeleri etkileyecek olan unsurlar, IMF-Dünya Bankası toplantılarında yapılacak değerlendirmeler, Türkiye'nin IMF ile ilişkilerinin yeniden fiyatlanması yoğun iç siyasi gündem ve Merkez Bankası para politikası ve faiz kararı olacaktır.

1. IMF-Dünya Bankası Toplantılarında Değerlendirmeler

Küresel krizin birinci yılına denk gelen ve İstanbul'da yapılacak olan IMF- Dünya Bankası toplantılarındaki değerlendirmeler ve alınacak ilke kararları önemli olacaktır.

Öne çıkacak değerlendirmeler şunlar olacaktır; küresel kriz sonrası iyileşmenin başladığı ancak yeniden bozulma riskinin halen yüksek olduğu, ekonomik iyileşmenin ve iktisadi faaliyetlerdeki canlanmanın zaman alacağı, kriz karşısında alınan önlemlerin sona erdirilmesi için erken olduğu ve ülkeler arası politika uyumunun sürdürülmesi gerektiği. Ayrıca uluslar arası yeni finansal düzen ve kurallarla ilişkin de önemli ilke kararları alınması beklenmektedir.

2. Türkiye'nin IMF ile İlişkilerinin Yeniden Fiyatlanması

Türkiye'nin IMF ile bir anlaşma olasılığı giderek azalmaktadır ve Ekim ayı içinde bu konudaki eğilim belirginleşecektir. Buna bağlı olarak Türkiye'nin kendi kaynakları ile daha sınırlı bir büyüme patikası tercihi ortaya çıkacaktır. Sınırlı büyüme patikası ile 3 yıllık orta vadeli program dönemindeki borçlanma ihtiyacına bağlı olarak Türkiye'de iktisadi faaliyetlerin potansiyeli ve Türkiye'nin risk primi yeniden fiyatlanmaya başlayacaktır. Ekonomik aktörlerin tercihleri muhtemelen ekonomik canlanmayı daha da geciktirecektir.

3. Yoğun İç Siyasi Gündem

Kürt sorunun çözümlüne yönelik "demokratik açılım" sürecinin ekim ayında yoğunlaşması ve taşıdığı siyasi-toplumsal gerginlik potansiyelinin ekonomik beklentileri olumsuz etkileme riski bulunmaktadır.

4. Merkez Bankası'nın Para Politikası ve Faiz İndirimleri

Merkez Bankası içeride iktisadi faaliyetlerdeki canlanmanın ve dış talepteki iyileşmenin zaman alacağı konusundaki görüşlerini korumaktadır. Ayrıca enflasyonda aşağı yönlü eğilim sürmektedir. Bu çerçevede Merkez Bankasının ekim ayında da faiz indirimi sürecektir. Merkez Bankasının faiz oranlarını 0.25 veya 0.50 puan daha indirmesi beklenmektedir. Ancak Merkez Bankasını faiz indirimlerinin iktisadi faaliyetleri canlandırma etkisi de sınırlı kalmaya devam edecektir.

5. Reel Kesim ve Mali Göstergelere İlişkin Öngörüler

İktisadi faaliyetlerde iyileşme sınırlı kalmaya devam edecektir. Mali göstergelerde ise Merkez Bankası faiz indirimi ve IMF sürecinin yeniden fiyatlanması belirleyici olacaktır. Ekim ayı içinde;

- a. Dolar kurununun 1.45 -1.55 aralığında
- b. Euro kurununun 2.10 -2.20 aralığında
- c. Faiz oranlarının yüzde 8.00 – 8.70 aralığında
- d. Euro-dolar paritesinin 1.4250 - 1.4750 aralığında

dalgalanması beklenmektedir.